

Jaarverslag

2024-2025

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van het Regionaal Team Leerplichtzaken (RTL) over het schooljaar 2024 - 2025. Met dit jaarverslag nemen wij u mee in het werk van het RTL, verantwoord voor de taken zoals deze zijn uitgevoerd en geven wij uitvoer aan de Leerplichtwet 1969 en het Doorstroompunt. We voldoen hiermee aan de wettelijke verplichting de gemeenteraad te informeren middels dit jaarverslag.

Regionaal Team Leerplicht

Het RTL voert op grond van een dienstverleningsovereenkomst de leerplicht- en Doorstroompunt taken uit voor de gemeenten Boxtel, Sint-Michielsgestel en Vught. Het RTL is onderdeel van Team Jeugd van MijnGemeenteDichtbij, waarbij de consultants onderdeel uitmaken van de wijkteams. Door de korte lijnen zijn leerlingen eerder en breder in beeld. Hierdoor kan de samenwerking en de hulpverlening sneller en adequater worden ingezet met als doel dat verzuim zo kort mogelijk duurt.

Leerplichtwet

Een kind is volledig leerplichtig vanaf de eerste schooldag van de maand, volgend op de 5e verjaardag aan het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar wordt. Daarna geldt de kwalificatieplicht tot een kind een startkwalificatie (een diploma HAVO, VWO of MBO-2) heeft behaald of 18 jaar wordt. Jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) die een uitstroomprofiel dagbesteding of arbeid volgen, zijn niet kwalificatieplichtig. Ook wie zeer moeilijk leert, een verstandelijke en/of fysieke beperking heeft of een getuigschrift of een diploma heeft van de praktijkschool, kan vrijgesteld worden van de kwalificatieplicht. Zowel leerplichtige als kwalificatieplichtige leerlingen tot 18 jaar vallen onder de Leerplichtwet en dus ook onder het toezicht van de consultants leerplicht. De leerlingen van 18 - 23 jaar vallen onder het toezicht van het Doorstroompunt.

Het Doorstroompunt

Het Doorstroompunt richt zich op jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie. De Doorstroomcoach heeft deze jongeren in beeld en activeert en begeleidt hen om weer terug te gaan naar school of zet een ander traject in. Hierbij wordt nauw samengewerkt met onze onderwijspartners en met de consultants Participatie, Jeugd, WMO of jongerenwerk van de drie gemeenten.

In 2020 hebben de regiogemeenten, het onderwijs (VO en MBO) en het UWV in Noordoost-Brabant een convenant jongerenaanpak Onderwijs-Arbeidsmarkt 2021-2024 ondertekend. In dit convenant, wat is verlengd tot en met 2025, is de actielijn 'alle jongeren tussen de 16 en 27 jaar in Beeld' opgenomen en de actielijn "verzuim 18+ en outreachend Doorstroompunt". Het kabinet wil meer investeren om schooluitval tegen te gaan door de regionale aanpak van voortijdig schoolverlaten uit te breiden tot de leeftijd van 27 jaar, dit is inmiddels verankerd in de wet van School naar duurzaam werk.

Wet van school naar duurzaam werk

De Wet van school naar duurzaam werk is een nieuwe Nederlandse wet die op 1 juli 2025 is aangenomen door de Tweede Kamer en op 8 juli 2025 door de Eerste Kamer. Deze wet die ingaat per 01 januari 2026, is bedoeld om jongeren tot 27 jaar met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt beter te begeleiden bij de overgang van school naar werk, en hen te ondersteunen bij het behouden van werk.

Het hoofddoel van deze wet is het vergroten van kansengelijkheid en het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De wet richt zich op jongeren uit het:

- mbo (middelbaar beroepsonderwijs),
- vso (voortgezet speciaal onderwijs),
- pro (praktijkonderwijs),
- en jongeren die voortijdig school verlaten.

MAS

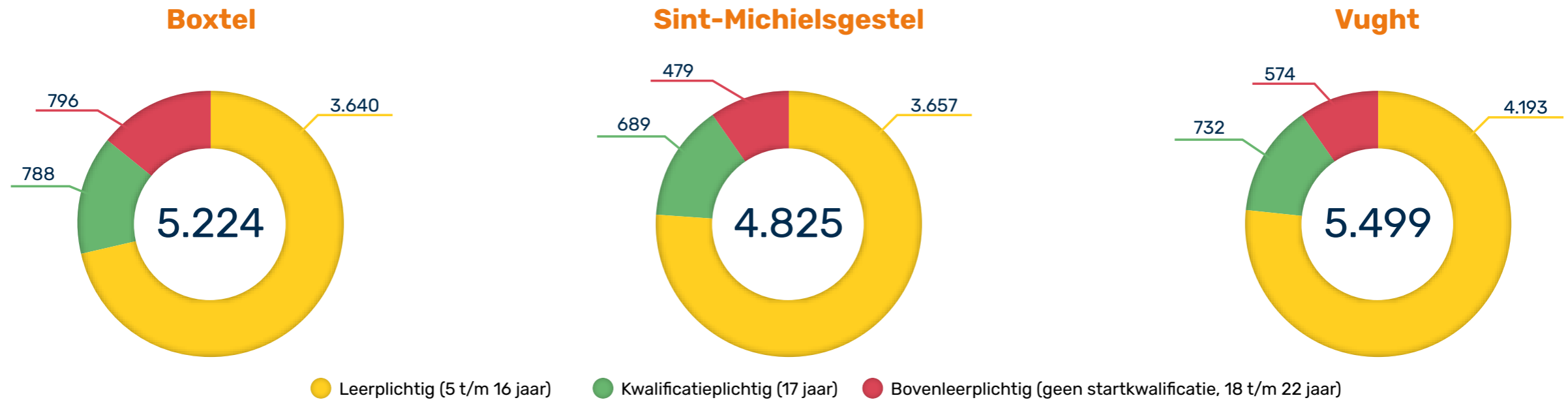
Het RTL werkt volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim, kortweg MAS. Deze landelijk geldende aanpak is ontwikkeld door de ketenpartners Ingrado, Stichting Halt, het Openbaar Ministerie (OM) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), in samenspraak met het ministerie van J&V. De visie achter de MAS:

- Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma
- Vroegtijdige inzet van(jeugd)hulp bij verzuimstaat voorop
- Ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim
- De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus

Aantal leerlingen

Vanaf hun vijfde jaar moeten kinderen in Nederland verplicht naar school. Tot zij zestien jaar zijn, geldt de Leerplichtwet. In de praktijk gaan de meeste kinderen al naar school als zij vier zijn.

In het schooljaar 2024 - 2025 hadden de drie gemeenten de zorg voor de volgende aantallen leerplichtige kinderen:

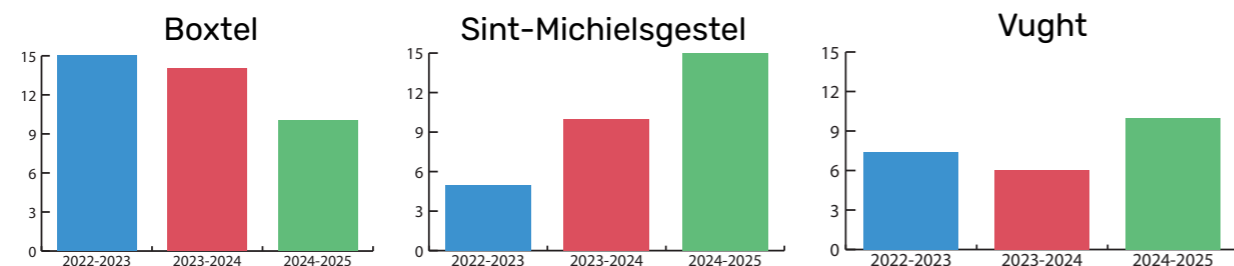
Vrijstellingen

In de leerplichtwet staat dat iedere jongere vanaf 5 tot 18 jaar verplicht is om naar school te gaan en een startkwalificatie te halen. Er zijn ook een aantal voorwaarden in deze wet opgenomen waarop deze verplichting niet geldt; de zogenaamde vrijstellingen. In de 3 gemeenten zijn het afgelopen schooljaar 84 vrijstellingen verleend. Ouders kunnen op verschillende gronden een beroep doen op de inschrijvingsplicht op een school/instelling:

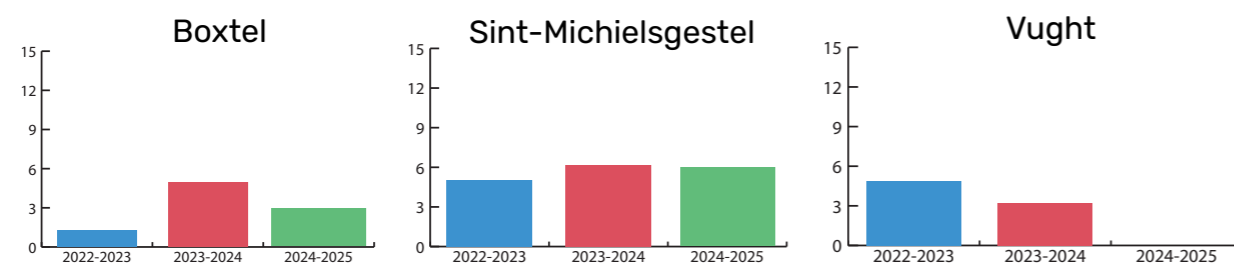
Aantal vrijstellingen per schooljaar:

- Schooljaar 2022 - 2023: **58 vrijstellingen**
- Schooljaar 2023 - 2024: **73 vrijstellingen**
- Schooljaar 2024 - 2025: **84 vrijstellingen**

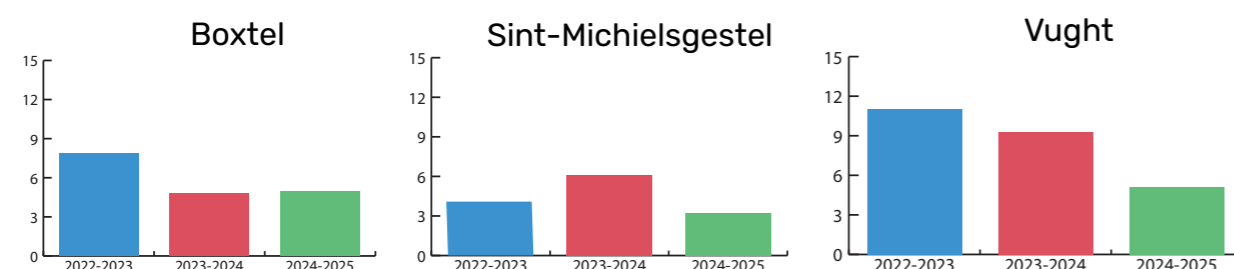
Op grond van een lichamelijke of psychische ongeschiktheid (artikel 5 sub a) deze worden beoordeeld door de GGD.

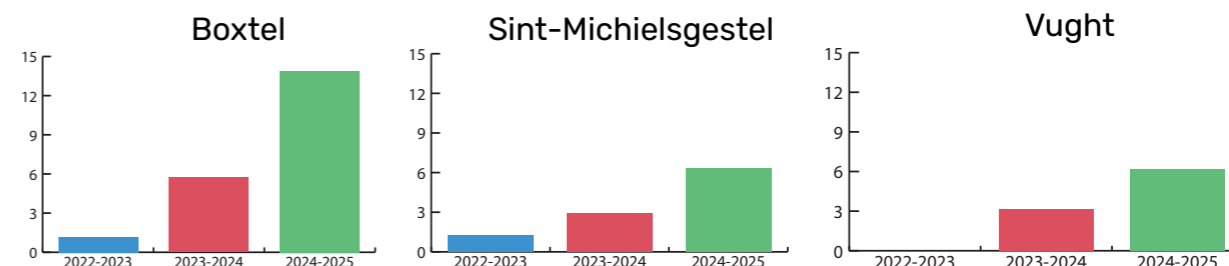
op grond van bezwaren tegen de richting van de school (godsdienst of levensovertuiging, artikel 5 sub b),

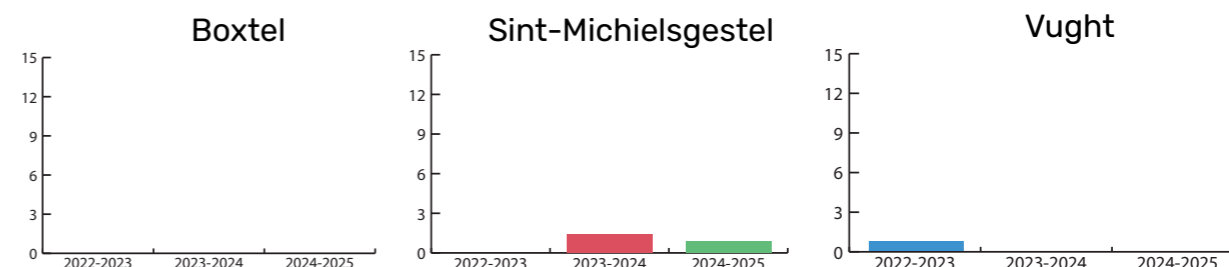
in geval van onderwijs in het buitenland (artikel 5 sub c)

Als een leerling op een andere manier onderwijs krijgt (artikel 15).

Aanvraag vervangende leerplicht artikel 3 B.

Is een jongere langdurig ziek, of heeft de jongere een beperking, waardoor hij/zij niet naar school kan? Dan kan er een vrijstelling van de leerplicht worden aangevraagd op basis van psychische en/of lichamelijke redenen. Dit staat in de Leerplichtwet, in artikel 5 onder a.

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft in 2025 besloten geen strafzaken meer te voeren tegen ouders die hun kind thuis houden op basis van richtingsbedenking, vanwege gebrek aan juridische houvast en wisselende jurisprudentie. Dit besluit heeft geleid tot een toename van aanvragen voor vrijstelling bij verschillende gemeenten, omdat ouders minder risico lopen op vervolging. Binnen onze gemeenten zien we geen flinke stijging in het aantal vrijstellingen 5 onder b en is het stabiel te noemen.

Vrijstelling op grond van artikel 5 onder c van de Leerplichtwet wordt voornamelijk verleend aan kinderen die in Nederland wonen, maar onderwijs volgen aan een school in het buitenland. Dit betreft vaak buitenlandse onderwijsinstellingen die afstandsonderwijs aanbieden aan Nederlandse leerlingen.

Om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen, moeten ouders een verzoek indienen bij de leerplichtambtenaar. Daarbij is een bewijs van inschrijving aan de buitenlandse school vereist. Zodra de vrijstelling is toegekend, vervalt de verplichting om het kind in te schrijven bij een Nederlandse onderwijsinstelling.

Landelijk zien we een groeiend aantal vrijstellingen op basis van artikel 15 van de Leerplichtwet. Deze vrijstelling maakt het mogelijk om jongeren die vastlopen in het reguliere of speciale onderwijs een alternatief traject te bieden, zoals maatwerkonderwijs, praktijkleren of begeleid werk. Steeds vaker wordt gekozen voor deze route wanneer blijkt dat een jongere gebaat is bij een andere vorm van

ontwikkeling richting een duurzame plek in de samenleving. Deze ontwikkeling vraagt om flexibiliteit van gemeenten, scholen en leerplichtambtenaren. In plaats van strikt vasthouden aan bestaande onderwijsvormen, wordt gezocht naar passende oplossingen die recht doen aan de mogelijkheden en behoeften van de jongere. Vooral binnen het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) komt deze vrijstelling relatief vaak voor, bijvoorbeeld bij jongeren met complexe problematiek of een combinatie van zorg- en leerbehoeften.

De toename van artikel 15-vrijstellingen weerspiegelt een bredere beweging in het onderwijsbeleid: meer ruimte voor maatwerk, interprofessionele samenwerking en het voorkomen van uitval door vroegtijdige interventie. Gemeenten spelen hierin een cruciale rol door samen met onderwijsinstellingen, zorgpartners en jongeren zelf te zoeken naar duurzame perspectieven.

Leerlingen onder de 16 jaar mogen wettelijk gezien niet worden ingeschreven in het mbo. Bij toekenning van vervangende leerplicht door de leerplichtambtenaar wordt hun inschrijving in het voortgezet onderwijs vervangen door een mbo-inschrijving.

Het aantal vrijstellingen van de leerplicht neemt landelijk en lokaal toe, met een groeiende diversiteit in onderliggende problematiek. Medische en psychische gronden vormen de grootste categorie, vooral bij jonge kinderen. Daarnaast zorgen richtingsbedenkingen en complexe thuissituaties voor extra druk op het systeem. Hoewel de Leerplichtwet duidelijke kaders biedt, blijkt in de praktijk dat maatwerk steeds vaker nodig is. Gedoogbeschikkingen en vervangende leerplichtconstructies worden ingezet om jongeren toch perspectief te bieden, met als doel duurzame maatschappelijke participatie. Deze ontwikkeling vraagt om nauwe samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeenten, en om een herbezinning op de balans tussen wettelijke kaders en individuele behoeften.

Trends en ontwikkelingen

Het Doorstroompunt is op volle sterkte en speelt een centrale rol in het begeleiden van jongeren richting onderwijs. Medewerkers maken gebruik van de Dilemmamanager, waarmee jongeren inzicht krijgen in hun talenten, valkuilen en ontwikkelpunten. De rapportages bieden niet alleen waardevolle input voor onderwijsprofessionals, maar stellen jongeren ook in staat om zelf regie te nemen over hun ontwikkeling. Het Doorstroompunt heeft goed zicht op jongeren tot 23 jaar die naar school gaan, werken of thuiszitten. Wel is dit afhankelijk van correcte meldingen door scholen; ontbrekende verzuimmeldingen kunnen leiden tot blinde vlekken in het systeem. Het verminderen van het aantal thuiszitters blijft een belangrijk doel. Dit vraagt om voortdurende verbetering van de werkwijze en nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen, waarbij het Doorstroompunt een verbindende en versterkende schakel vormt. De regionale Jongerenaanpak in Noordoost Brabant is een krachtige netwerksamenwerking met als doel: alle jongeren een passende plek in onderwijs of werk. Verschillende regelingen en middelen zijn gebundeld om een breed en toegankelijk aanbod te realiseren, terug te vinden via noordoostbrabantwerkt.nl. Het Doorstroompunt is hierbij op volle sterkte en speelt een sleutelrol in de uitvoering. Doorstroomcoaches en participatiemedewerkers bieden ondersteuning op maat, en de beleidsmedewerker

sluit aan bij het tactisch overleg om landelijke en regionale ontwikkelingen te verbinden met de praktijk. Operationele afstemming vindt plaats via het overleg met consultants en uitvoerende professionals. De aanpak richt zich op het voorkomen van uitval, onder meer door inzet van passend onderwijs, preventieve ondersteuning en jeugdhulp. Elke jongere heeft recht op ontwikkeling en het benutten van talenten. Als school tijdelijk geen optie is, kan dat leiden tot stagnatie en maatschappelijke risico's. Daarom is vroegtijdige signalering en samenwerking met onderwijs cruciaal om thuiszitten te voorkomen en perspectief te bieden.

Vanuit het Regionaal Team Leerplicht werken we actief aan een beter sluitend netwerk om thuiszitten te voorkomen en schoolaanwezigheid te bevorderen.

Door te werken volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) kunnen we dieper ingaan op de oorzaken van verzuim en jongeren beter begeleiden richting een duurzame plek in onderwijs, werk of zorg. Deze aanpak vraagt om intensieve samenwerking met ketenpartners. We kijken niet alleen naar afwezigheid, maar vooral naar wat jongeren nodig hebben om weer perspectief te krijgen. Gezien en gehoord worden, denken in kansen en samen zoeken naar passende vervolgstappen staan centraal. In Boxtel en Sint-Michielsgestel werken onze consultants vanuit de wijkteams, wat directe verbinding met zorg en ondersteuning mogelijk maakt. In Vught is de aansluiting bij Wegwijs+ een waardevolle schakel in het netwerk. Door deze lokale verankering kunnen we sneller schakelen en maatwerk bieden.

We zien ook dat jongeren die tijdelijk niet naar school gaan, risico lopen op achterstand in hun ontwikkeling en maatschappelijke uitval. Daarom zetten we in op vroegsignalering, maatwerk en samenwerking.

Door intensieve afstemming met scholen, jeugdhulp, het Doorstroompunt en andere partners ontstaat een stevig vangnet. Jongeren worden sneller in beeld gebracht en begeleid richting passend onderwijs of een alternatieve leerroute. Daarbij is het bevorderen van schoolaanwezigheid een centrale pijler. Want ieder kind heeft recht op onderwijs, ontwikkeling en perspectief. Door samen te werken aan een sluitende aanpak zorgen we ervoor dat jongeren niet tussen wal en schip vallen, maar juist stappen vooruit kunnen zetten.

Percentage voortijdig schoolverlaters per schooljaar (Cijfers ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen)

Een voortijdig schoolverlater (vsv'er) is iemand die jonger is dan 23 jaar en die het onderwijs verlaat zonder het behalen van een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of een diploma op mbo-2 niveau of hoger.

Boxtel	Sint-Michielsgestel	Vught
2020-2021: 1,76%	2020-2021: 1,05%	2020-2021: 1,46%
2021-2022: 1,61%	2021-2022: 1,37%	2021-2022: 1,74%
2022-2023: 1,89%	2022-2023: 1,48%	2022-2023: 1,31%
2023-2024: 2,13%	2023-2024: 1,29%	2023-2024: 1,28%

Verzuim

Relatief verzuim

Is een leerling wel ingeschreven, maar komt hij niet naar school dan is er sprake van relatief verzuim. Relatief verzuim wordt onderverdeeld in signaalverzuim, licht verzuim en luxeverzuim. Is een leerling vaak te laat of verzuimt hij of zij regelmatig, dan heet dit signaalverzuim. Het verzuim is dan een signaal dat er sprake is van dieperliggende problemen. Zo'n signaal is belangrijk: hoe eerder we in actie komen, hoe beter we relatief verzuim – en daarmee wellicht voortijdig schoolverlaten – kunnen voorkomen. Verzuimt een leerling in vier weken tijd zestien les- en/of praktijk- uren, dan is de school verplicht dit te melden bij Leerplicht.

Is het verzuim minder dan zestien uur per vier weken dan valt dit onder licht verzuim. Het melden van licht verzuim is niet verplicht, maar wel wenselijk.

Is een leerling zonder toestemming van de schooldirectie / leerplichtambtenaar met verlof buiten vastgestelde schoolvakanties, dan heet dit luxeverzuim.

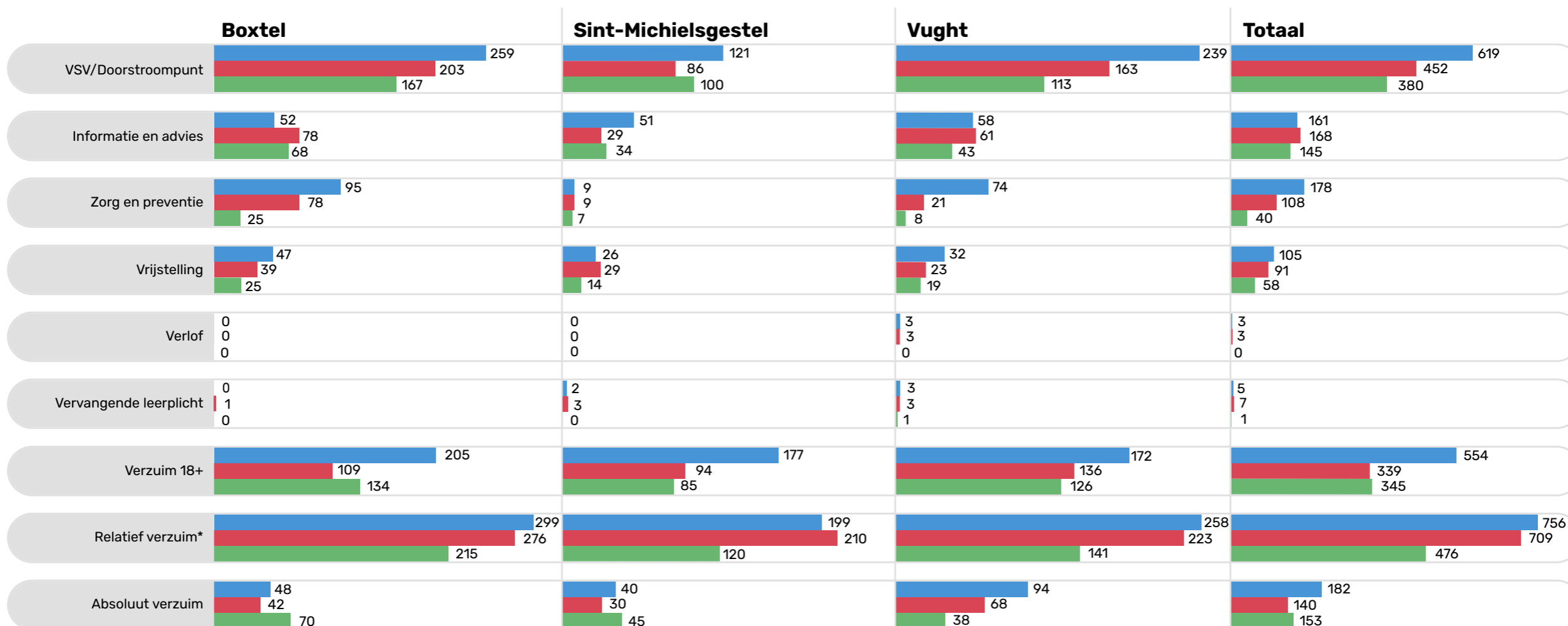
Absoluut verzuim

Is een leerplichtige of kwalificatie-plichtige leerling niet ingeschreven bij een school, dan is dat absoluut verzuim.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim is geoorloofd verzuim: een leerling kan om medische redenen niet naar school gaan. Vaak ziek zijn vormt echter een risico voor de schoolloopbaan en kan duiden op andere problemen. Het is van groot belang dat scholen verdacht of veelvuldig ziekteverzuim tijdig melden, zowel bij de GGD-arts als bij de leerplichtambtenaar. Ook bij ziekteverzuim is een gezamenlijke aanpak met leerling, ouders, school en andere betrokkenen belangrijk om het verzuim zoveel mogelijk te beperken.

Aantal behandelzaken per gemeente

● 2024-2025 ● 2023-2024 ● 2022-2023

* Op pagina 7 van dit jaarverslag is een toelichting geschreven op de stijging van de relatief verzuim meldingen.

Analyse cijfers

Het schooljaar 2024-2025 was wederom een bewogen schooljaar. Het Regionaal Team Leerplicht had te maken met personele wisselingen en ook met het opvangen van werkzaamheden ivm afwezigheid door zwangerschap en ziekte.

Door de combinatie van het inwerken van nog onervaren medewerkers en met een stijging van het aantal werkprocessen en verzuimmeldingen, kunnen we stellen dat er ontzettend hard is gewerkt afgelopen schooljaar. Het RTL en het management is dan ook erg blij met de komst van de nieuwe medewerkers die zijn gestart en met het team dat nu weer op goede sterkte is. Dit komt ook mede door de inzet van ervaren consultants die het team hebben gestimuleerd om alle processen goed te registreren.

Om beter zicht te krijgen op het werk van het RTL is er het afgelopen schooljaar extra geïnvesteerd in de werkwijze en samenwerking met scholen. We hebben een werkinstructie voor leerplicht uitgeschreven en een handboek voor het Doorstroompunt is opgemaakt. Door signalen nauwkeuriger te registreren en scholen actief te stimuleren hun administratieve systemen goed te gebruiken voor verzuimmeldingen, konden medewerkers van RTL hun dienstverlening verbeteren. Deze aanpak wierp zijn vruchten af. Gedurende het schooljaar ontstond er meer ruimte om meldingen zorgvuldig te verwerken en hierop actie te ondernemen. Dit leidde tot een stijging van het aantal meldingen in alle drie de gemeenten. Waar scholen voorheen vaak telefonisch of per mail verzuim doorgaven, is in het schooljaar hiervoor ook al duidelijk gecommuniceerd dat RTL alleen op basis van DUO-meldingen kan starten met ondersteuning. Dit zorgt niet alleen voor meer inzicht, maar sluit ook aan bij de wettelijke kaders.

De zichtbaarheid van RTL is toegenomen; scholen weten het team beter te vinden. Dat is positief, want het werk staat of valt met de meldingen die binnenkomen. Zonder melding geen actie is een mooi gegeven, echter in de praktijk zit de dienstverlening ook in het hart. Uiteraard zijn onze consultants niet te beroerd om mee te denken waar nodig.

De samenwerking met scholen krijgt onder andere vorm door deelname aan IB-overleggen (intern begeleider), MDO's (Multidisciplinair overleg) en ZAT's (Zorg en advies teams). Deze overleggen zijn essentieel om vroegtijdig signalen op te vangen, gezamenlijk af te stemmen en passende ondersteuning te organiseren voor leerlingen.

De aanwezigheid van leerplichtambtenaren (LPA'en) in deze overleggen draagt niet alleen bij aan een integrale aanpak, maar vormt ook een belangrijk onderdeel van hun dagelijkse werkzaamheden. Het bijwonen van deze overleggen vraagt een aanzienlijk deel van hun tijd, maar is cruciaal voor het versterken van de samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeente.

De intensievere samenwerking en het nog beter registreren leidt tot meer

meldingen, wat helpt bij het vroegtijdig signaleren van risico's op voortijdig schoolverlaten. Vroeg ingrijpen is cruciaal om thuiszitten te voorkomen. Toch blijft tijdige melding door scholen een aandachtspunt: in sommige gevallen komt verzuim te laat binnen, waardoor ondersteuning niet tijdig kan worden ingezet. Het is daarom aan ons de taak om ook de scholen mee te nemen onze werkwijze en te ondersteunen waar nodig.

De communicatie tussen RTL en scholen verbetert zichtbaar, wat hoopvol stemt. In de drie gemeenten is er een stijging in werkprocessen rondom voortijdig schoolverlaten en het Doorstroompunt, daarbij zien we ook een stijging in het aantal werkprocessen omtrent verzuim 18+.

Over het schooljaar 2022-2023 zijn er in totaal 1598 werkprocessen behandeld. Over het schooljaar 2023-2024 zagen we een stijging van het aantal werkprocessen van +/- 26 %, in totaal 2017 werkprocessen.

Deze stijgende trend zien we ook over het schooljaar 2024-2025 waar er 2563 werkprocessen zijn behandeld, een stijging van +- 27% ten op zichte van vorig schooljaar.

Uit gesprekken en analyses met onze doorstroomcoaches komt naar voren dat een mogelijke verklaring voor het aantal voortijdige schoolverlaters ligt in de instroom van Oekraïense jongeren die niet beschikken over een startkwalificatie, geen inkomen hebben en niet staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling.

Vanuit het Doorstroompunt geredeneerd, zijn er ook specifieke redenen waarom jongeren voortijdig school verlaten. Het Doorstroompunt richt zich op jongeren die tussen wal en schip dreigen te vallen: ze zijn niet meer ingeschreven op school, hebben geen startkwalificatie en vaak ook geen werk of inkomen. De belangrijkste oorzaken zijn overgang van school naar werk: Jongeren stoppen met school zonder dat er een baan klaarstaat. Overgang tussen opleidingen: Bijvoorbeeld van vmbo naar mbo, of tussen mbo-niveaus, waarbij jongeren afhaken. Geen succesvolle doorstroom: Jongeren melden zich wel aan voor een vervolgopleiding, maar starten uiteindelijk niet.

We zien helaas ook bij deze doelgroep (18-23 jaar) dat de casuïstiek steeds complexer wordt, denk aan psychische klachten, schulden, verslaving, of instabiele thuissituatie.

Jongeren verdwijnen uit beeld bij overgangsmomenten (school → werk, opleiding → opleiding). De instroom van jongeren met een migratieachtergrond (zoals Oekraïners) leidt tot administratieve en praktische knelpunten, er is in onze regio namelijk weinig aanbod voor Oekraïners die de taal nog niet machtig zijn. Signalen van uitval worden vaak te laat opgepakt door scholen of ketenpartners. Uit onderzoek blijkt dat jongeren ervaren onvoldoende begeleiding bij studiekeuze en loopbaanoriëntatie.

Ook de werkprocessen rondom vrijstellingen zijn in kaart gebracht, al geeft het overzicht niet weer welke vrijstellingen daadwerkelijk zijn toegekend, deze zijn terug te vinden onder vrijstellingen in dit jaarverslag. Bij absoluut verzuim zien we ook bij de drie gemeenten een toename, mogelijk door administratieve redenen zoals het niet ingeschreven zijn op een school bij gemeentelijke inschrijving. Ook het nieuwkomersonderwijs speelt hierin een belangrijke rol.

Jongeren die naar het ISK moeten, hebben de mogelijkheid om naar BONK (Boxtels Onderwijs voor Nieuwkomers) en naar ISK in den Bosch toe te gaan.

We zien dat er dit schooljaar ook jongeren op de wachtlijst staan en zodoende niet kunnen instromen op een ISK.

Tijdens het bestuurlijk OOGO, waarbij het samenwerkingsverband en de gemeenten aanwezig waren, is daar ook aan de bel getrokken om dit signaal regionaal te delen. De nodige acties zijn hieruit voort gekomen en krijgen een vervolg. Een feit is, dat op het moment dat jongeren wel naar een ISK kunnen, het absoluut verzuim dan ook daalt.

Het onderzoek Meer zicht op verzuim van Ingrado onderstreept het belang van preventie. Sinds de invoering van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) in 2017 ligt de focus op vrijwillige hulp en preventie, in plaats van strafrechtelijke vervolging. Dit heeft geleid tot een daling in het aantal processen-verbaal. Onderzoeken van Dullaert en Lubberman bevestigen dat te late meldingen bijdragen aan het aantal thuiszitters. Zij pleiten voor het vroeg signaleren van zowel geoorloofd als ongeoorloofd verzuim, en het centraal stellen van preventie. Een belangrijk aandachtspunt is dat meldingen van 'overig verzuim' via DUO momenteel niet worden meegenomen in de landelijke leerplichttelling. Hierdoor blijft een deel van het werk van leerplichtambtenaren buiten beeld. Het opnemen van deze meldingen zou de telling en het inzicht in het preventieve werk aanzienlijk verbeteren.

Thuiszitters

Er wordt vaak gesproken over 'thuiszitters', maar wat bedoelen we daar nu mee? Onder thuiszitters in het kader van de Leerplichtwet in Nederland verstaan we kinderen en jongeren die leerplichtig zijn, maar langer dan vier weken niet naar school gaan, zonder geldige reden of zonder passend onderwijsaanbod. Er zijn verschillende categorieën:

Volgens het ministerie van OCW en organisaties zoals Ingrado en de Inspectie van het Onderwijs zijn er drie hoofdgroepen: Thuiszitters: Leerlingen die ingeschreven staan op een school, maar langer dan 4 weken thuiszitten zonder passend onderwijs. Absoluut verzuim: Leerlingen die wel leerplichtig zijn, maar niet op een school staan ingeschreven. Vrijgestelde leerlingen: Leerlingen die vrijstelling van de leerplicht hebben gekregen, bijvoorbeeld vanwege een ernstige meervoudige handicap Als definitie voor thuiszitters hanteert het RTL: "Langdurig relatief verzuimer: een langdurig relatief verzuimer is een ingeschreven leerling die langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt".

Geoorloofd verzuim

En dan is daar ook nog het 'Geoorloofd verzuim'. In het kader van de Leerplichtwet betekent dat een leerplichtige leerling met een geldige reden tijdelijk niet naar school hoeft te gaan. Dit is dus geen spijbelen of ongeoorloofd verzuim en in de regel ook geen wettelijke taak voor de leerplichtambtenaar.

Nu hebben we de definitie en de begrippen uitgelegd, wat nu?

Wat doen we als een jongere thuiszit?

Niet elke thuiszitter is hetzelfde. Als Regionaal Team Leerplicht behandelen we deze jongeren volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Dat betekent: zorgvuldig, persoonlijk en met oog voor de achterliggende oorzaken. De dienstverlening blijft gelijk, maar de aanpak is intensiever. Over het schooljaar 2024-2025 en op grond van de leerplichtwet hadden we voor de gemeente Boxtel 10 thuiszitters, voor de gemeente Sint-Michielsgestel 4 en voor de gemeente Vught 8.

Soms is het verzuim complex en lukt het niet direct om een jongere terug naar school te krijgen. Dan zoeken we de samenwerking met jeugdhulp, zorgpartners of dagbesteding. We kijken verder dan "geen zin in school" – want vaak blijkt na onderzoek dat er sprake is van geoorloofd verzuim, bijvoorbeeld door ziekte of psychische klachten.

In sommige gevallen moeten we ook handhaven, bijvoorbeeld door het opstellen van een proces-verbaal. Maar altijd voeren we gesprekken met ouders, jongeren, scholen en samenwerkingsverbanden om te zoeken naar een duurzame oplossing. Want uiteindelijk draait het om perspectief: hoe kunnen we ervoor zorgen dat een jongere weer mee kan doen?

Elke situatie is uniek. Wat we wél vaak zien, is dat er een hulpvraag onder het verzuim ligt. Door goed te luisteren, samen te werken en maatwerk te bieden, proberen we die vraag te beantwoorden – en de jongere weer op weg te helpen.

Vooruitblik 2025-2026

- Het RTL gaat met ingang van het schooljaar 2025-2026 op alle primair- en voortgezet onderwijs scholen van de gemeente Boxtel, Sint-Michielsgestel en Vught een startgesprek organiseren met de betreffende scholen. Het doel van dit startgesprek is om een goede basis te leggen voor samenwerking en communicatie gedurende het schooljaar tussen de afdeling leerplicht en de scholen.
- Tijdens het startgesprek wordt ook de routekaart schoolaanwezigheid uitgelegd en achtergelaten bij de betreffende scholen. Deze routekaart is gemaakt in samenwerking met gemeenten, GGD en Samenwerkingsverband de Meierij.
- Op de derde dinsdag van september in 2025 is er een breed regionaal leerplicht overleg in Sint-Michielsgestel. Een waardevol regionaaloverleg om elkaar te ontmoeten, ervaringen uit te wisselen en samen te werken aan een sterke leerplicht aanpak. De deelnemers zijn; Openbaar ministerie, Halt, s'-Hertogenbosch, Heusden, RBL-BNO, Jeugdbescherming Brabant, raad voor de kindbescherming en uiteraard de organisator RTL.
- De Wet van school naar duurzaam werk gaat m.i.v. 01 januari 2026 van kracht. Dit betekent dat het RTL in beeld heeft welke jongeren tot 27 jaar naar school gaan, werken, of thuiszitten. Het doel is om het aantal thuiszitters te verminderen en de werkwijze rondom thuiszitters doorlopend te verbeteren.
- Schoolverzuim hangt samen met een groot risico op voortijdig schoolverlaten. We richten ons daarom ook op het voorkomen van thuiszitten. Het is essentieel hierin om zo vroeg mogelijk te signaleren en eventuele interventies in afstemming met leerling en/of ouders gezamenlijk of in overleg in te zetten. Door ook preventief contact op te nemen met partners buiten school kan door gezamenlijke inzet voorkomen worden dat beginnende problematiek escaleert.
- We werken toe naar een beter sluitend netwerk dat thuiszitten voorkomt en schoolaanwezigheid bevordert. De routekaart Schoolaanwezigheid speelt hierin een centrale rol.
- Net zoals vorige schooljaren blijft een ontwikkelpunt dat scholen op tijd melden als er sprake is van verzuim. Er zijn een aantal cases waarbij het verzuim te laat wordt gemeld, dit maakt dat het RTL dan niet tijdig kan ondersteunen om het verzuim te beperken bij betreffende jongeren. We willen het contact met scholen intensiveren, een goed begin hiervoor is de implementatie van het startgesprek. De medewerkers van het RTL zien een stijgende lijn in de communicatie en samenwerking met scholen, dit is erg positief.
- In de komende schooljaren zetten we sterker in op samenwerking: korte lijnen, zorgvuldige en snelle acties. Het belang van het RTL moet daarbij steviger worden verankerd in de werkwijze van alle betrokken partners.